Landstinget i Värmland
Revisorerna
Anders Marmon

2005-12-15

Dnr Rev/05087

Lönetillägg – hantering och rutiner (ÖG 2-05)

Granskningens-PM

Bakgrund

Landstingets revisorer skall, enligt Kommunallagen, genomföra årlig granskning av landstingets samtliga verksamheter. Revisorerna har i sitt dokument ”Väsentlighet och risk” pekat på vikten av att landstinget har väl fungerande rutiner kring det som har med löneutbetalningar att göra; det vill säga en god intern kontroll.

Personalkostnaderna utgör den största posten i landstingets utgifter. Det är därför av största vikt att landstinget har fastställda riktlinjer och väl fungerande rutiner avseende de lönetilllägg som utbetalas.

Som ett led i detta har revisorerna beslutat att låta genomföra en översiktlig granskning av landstingets rutiner kring lönetillägg.

I granskningen har frågor ställts till befattningshavare inom personalstaben. Granskningen har också bestått i att hämta information från olika redovisningssystem samt dokument som utgör relevant underlag; till exempel protokoll.

Resultat

Utifrån de syften som ställdes upp inför granskningen kan följande konstateras:

Lönetillägg förekommer i **stor omfattning** inom landstinget. Omfattningen är betydligt större än vad som kunde förväntas utifrån de direktiv som utfärdats. Ur Diver, som är ett verktyg för att hämta information ut landstingets personaladministrativa system, kan utläsas att till och med november månads löneutbetalning 2005, har 786 personer erhållit lönetillägg. Detta innebär att mer än 10 % av landstingets anställda har haft ett lönetillägg under någon period av året. Summan av utbetalda lönetillägg till och med november 2005 är drygt 13,5 miljoner kronor och för helår 2004 närmare 15 miljoner kronor.

Summa utbetalda lönetillägg till och med november 2005 fördelat på antal personer som erhållit lönetillägg ger ett genomsnittligt tillägg på 17 200 kronor per person och år.

Landstingsstyrelsen fastställer riktlinjer och råd för Landstinget i Värmland. I de **riktlinjer** som gäller ”Lönepolitik för Landstinget i Värmland” kan följande hämtas:

– Lönetillägg <u>kan</u> förkomma vid tidsbegränsade chefsuppdrag.

– I undantagsfall kan tillägg också utgå för övriga uppdrag som då skall vara av tydlig kortvarig natur.

– Respektive länsverksamhet ansvarar för samordning kring vilka uppdrag som kan kopplas till lönetillägg.

Praktiskt hanteras lönetillägg på så sätt att beslut om att ett lönetillägg skall betalas ut till en befattningshavare tas av den närmast ansvarige chefen, exempelvis tar länsverksamhetschefen för allmänmedicin beslutet om lönetillägg för en vårdcentralchef. Beslutet tas efter diskussion med personalsekretare.

Lönekonsulten ansvarar för den praktiska hanteringen av lönetillägg. Det krävs ett godkännande från ansvarig chef för att lönekonsulten skall; dels betala ut lönetillägg till en befattningshavare, dels förlänga lönetillägget efter inlagt slutdatum. Ett lönetillägg har alltid ett slutdatum inlagt, och upphör om inte en aktiv förlängning görs. Detta ingår i lönekonsultens bevakningsrutiner.

Det finns inte någon dokumenterad **uppföljning** av hanteringen av lönetillägg redovisad hos personal- och förhandlingsutskottet. Personalstaben har inte heller någon sammanställning över varför olika befattningshavare har lönetillägg.

Det finns inte heller någon sammanställning över vilka lönetillägg som tagits bort under exempelvis de två senaste åren.

Revisorernas iakttagelser och förbättringsförslag:

Riktlinjerna avseende lönetillägg innehåller uttrycken ”lönetillägg kan förekomma” och ”i undantagsfall.” Granskningen ger vid handen att lönetillägg förekommer för en stor mängd befattningshavare i landstinget; inte bara i chefsbefattning. *Den stora omfattningen av lönetillägg ligger inte i linje med riktlinjerna.*

Det finns ingen dokumenterad uppföljning av användningen av lönetillägg, och hur riktlinjerna efterlevs. Revisorerna menar att landstingsstyrelsen genom sitt personal- och förhandlingsutskott bör hålla sig informerad om hur lönetilläggsinstrumentet används. Detta för att kunna försäkra sig om att lönetilläggen används på avsett sätt, och i rätt omfattning.

Revisorerna menar vidare att personal- och förhandlingsutskottet bör analysera hur lönetilläggen används och utarbeta rutiner för internkontroll kring lönehanteringen.

I nuläget används endast en löneart; 1102, för lönetillägg, oavsett anledning till tillägg. För att underlätta personal- och förhandlingsutskottets uppföljning bör olika lönearter kunna användas för olika typer av tillägg: för chefskap eller andra tidsbegränsade arbetsuppgifter.

Anders Marmon
Certifierad kommunal revisor